

BIJLAGE 6. QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA
DOORTREKKEN NOORDLAAN
TE ODILIAPEEL
GEMEENTE UDEN

- ✿ Bodem
- ✿ Waterbodem
- ✿ Water
- ✿ Archeologie
- ✿ Ecologie
- ✿ Milieu

Ecologie

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

doortrekken Noordlaan te Odiliapeel in de gemeente Uden

Opdrachtgever	Gemeente Uden Postbus 83 5400 AB Uden
----------------------	---

Project	UDE.SPA.ECO1
Rapportnummer	14106209
Versienummer	D2
Status	Eindrapportage
Datum	30 januari 2015

Vestiging	Boxmeer
Opsteller	Ing. M. Koen
Paraaf	

Kwaliteitscontrole	Drs. B.G.W. Aarts
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoeksllocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Flora- en faunawet dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
2.1	Ligging en huidig gebruik van de onderzoekslocatie.....	2
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	4
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	5
4	TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	6
4.1	Flora- en faunawet.....	6
4.2	Gebiedsbescherming.....	8
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	10
5.1	Vogels.....	10
5.2	Vleermuizen.....	10
5.3	Overige zoogdieren	11
5.4	Reptielen, amfibieën en vissen.....	12
5.5	Ongewervelden.....	13
5.6	Vaatplanten.....	13
6	TOETSING AAN DE FLORA- EN FAUNAWET	14
6.1	Broedvogels.....	14
6.2	Grondgebonden zoogdieren.....	14
6.3	Amfibieën.....	15
6.4	Vissen	15
6.5	Overige soort(groep)en	15
7	GEBIEDSBESCHERMING	16
7.1	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	16
7.2	Toetsing aan nationale en provinciale gebiedsbescherming	16
8	SAMENVATTING EN CONCLUSIES.....	18

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van de gemeente Uden, via SPA ingenieurs, opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna ten behoeve van het doortrekken van de Noordlaan te Odiliapeel in de gemeente Uden.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben en die mogelijk verstoring kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens de Natuurbeschermingswet 1998 zijn beschermd, of deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

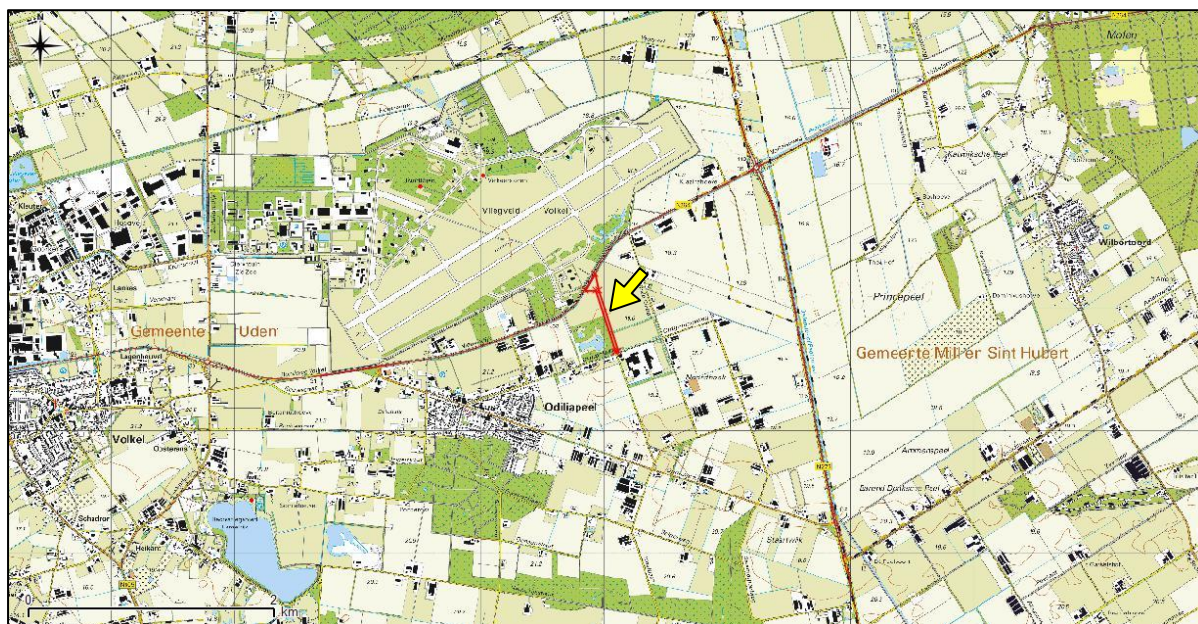
Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Ligging en huidig gebruik van de onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie ($\pm 2,5$ ha) betreft het toekomstig tracé van de nieuwe verbindingsweg tussen de N264 en de bestaande Noordlaan. De onderzoekslocatie is gelegen op een afstand van circa 750 meter ten oosten van de kern van Odiliapeel, in de gemeente Uden. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

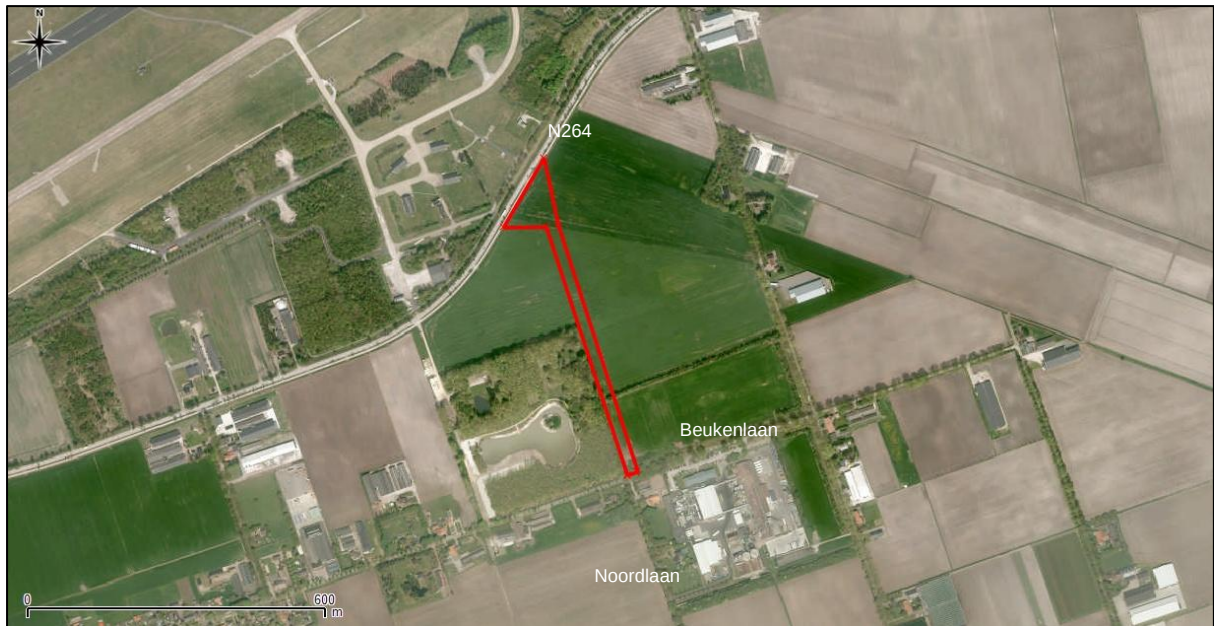
Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 45 H (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 177.989$, $Y = 406.936$.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie is geheel onbebouwd en onverhard. Ze bestaat uitsluitend uit akkerland en weiland (momenteel in gebruik als paardenweide). Direct ten westen van het tracé bevindt zich het kleinschalige natuurontwikkelingsgebied de Peelsche Heide. Dit gebied bestaat voornamelijk uit een bosperceel (voornamelijk Amerikaanse eiken met enkele zomereiken en robinia's) met een recent (2013) aangelegde visvijver met een natuurlijk karakter. Verder bestaat de directe omgeving uit agrarische gronden, agrarische bedrijfsterreinen en ten noorden van de N264 bevindt zich vliegbasis Volkel.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 14 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Beoogde aansluiting op de Noordlaan, kruising met Beukenlaan.

Figuur 4. Zuidelijk deel van het beoogde tracé langs de Peelsche Heide.

Figuur 5. Zijaanzicht beoogd tracé nabij toekomstige kruising met Beukenlaan.

Figuur 6. Deel van paardenweide waar het tracé is beoogd, gezien in zuidelijke richting.

Figuur 7. Deel van paardenweide waar het tracé is beoogd, gezien in noordelijke richting.

Figuur 8. Afwateringssloot en houtopstand tussen de paardenweide en akkerland.

Figuur 9. Noordelijke hoek van de paardenweide waar het tracé is beoogd.

Figuur 10. Beoogd tracé langs de Peelsche Heide, gezien in zuidelijke richting

Figuur 11. Noordgrens van de Peelsche Heide ter hoogte van het beoogde tracé.

Figuur 12. Akkerland waar door het tracé is beoogd, gezien in noordelijke richting.

Figuur 13. Noordelijk deel van de onderzoekslocatie waar toekomstige aansluiting op de N264 is gepland

Figuur 14. Het beoogde tracé gezien vanaf de N264.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens om een nieuwe verharde verbindingsweg te realiseren in het verlengde van de bestaande Noordlaan tot aan de N264. Ten behoeve van de plannen zal het deel van het bouwland waar het toekomstig wegtracé is gelegen, worden verhard. Daarnaast zal in de directe omgeving van het nieuwe tracé, maar buiten het plangebied, een gedeelte van de paardenweide verdwijnen door uitbreiding van het bedrijfsterrein van Peka Proef. Verder is het mogelijk dat een enkele meter van de jonge houtopstand die zich loodrecht aan de oostzijde van het tracé bevindt, wordt verwijderd. Ditzelfde geldt voor de aanwezige afwateringssloten. De bomen en struiken van de bosrand van de Peelsche Heide, aan de westzijde van het tracé, blijven behouden.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 21 januari 2015. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Noord-Brabant geraadpleegd.

Het gebruik van openbare bronnen als waarneming.nl is voor zakelijke gebruikers niet toegestaan. Werknemers van een adviesbureau, ambtenaren, terreinbeheerders, ZZP-ers, stagiairs en onderzoekers vallen onder de definitie van zakelijk gebruikers.

Verspreidingsgegevens van soorten zijn veelal weergegeven op kilometerhokniveau (1 x 1 kilometer) of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Verder zijn sommige verspreidingsgegevens niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Flora- en faunawet bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving.

4.1 Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel I). Hierbij wordt het zogenaamde “nee, tenzij...” principe gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn (“nee”). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden (“tenzij”) afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen.

Tabel I. Verbodsbepalingen Flora- en faunawet

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Voor de Flora- en faunawet geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen van bepaalde soorten zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid in drie beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Hierbij vallen vogels onder een aparte categorie.

Tabel II. Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Tabel 1 algemeen beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voorbeelden zijn: ree, haas konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol
Tabel 2 overige beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium ‘doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort’ (‘lichte toets’). Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmbloem, steenbreekvaren, tongvaren, maretak

Tabel 3 strikt beschermde soorten

Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten.

De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang.

Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreeppad, boomkikker, kamsalamander

Bij een quickscan flora en fauna wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingscategorieën. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Broedvogels en vleermuizen zijn soortgroepen uit de strengste beschermingscategorie. Voor de overige soortgroepen is de beschermingsstatus afhankelijk van de soort.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk strikt beschermd en qua beschermingsregime te vergelijken met Tabel 3 van de Flora- en faunawet. Broedvogels vallen onder een aparte beschermingsgroep en zijn ingedeeld in een vijftal beschermingscategorieën (Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen, Dienst Regelingen, 2009). Zie tabel III voor een indeling van de bescherming van broedvogels.

Tabel III. Beschermingscategorieën aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen.

Broedvogels		
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.		
Beschermingscategorie 1	nesten jaarrond beschermd, ook buiten broedseizoen	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
Beschermingscategorie 2		Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
Beschermingscategorie 3		Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
Beschermingscategorie 4		Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
Beschermingscategorie 5	Nesten jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.
Overige broedvogels ("algemeen" voorkomen-de broedvogels)	Nesten die <i>niet</i> het hele jaar door zijn beschermd; enkel binnen broedseizoen.	Vogels die elk broedseizoen een nieuw nest maken of in staat zijn een nieuw nest te maken. De vogelnesten voor eenmalig gebruik.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen alle verblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat negatieve gevolgen voor de vleermuisstand op lokaal niveau. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen. De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven.

Algemene Zorgplicht

De algemene zorgplicht houdt in dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen nadelige gevolgen voor de flora en fauna kunnen ontstaan, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten of maatregelen te nemen om de nadelige gevolgen te voorkomen. Zo kan er bijvoorbeeld rekening worden gehouden met amfibieën en kleine zoogdieren worden wanneer materialen en houtstapels, waaronder de dieren verblijven, worden verwijderd.

Tabel IV. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

De algemene zorgplicht is in de meeste gevallen voornamelijk van toepassing op beschermde soorten die staan vermeld in Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit betreffen algemeen voorkomende soorten, waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling geldt. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor de betreffende soortgroep worden aangegeven.

4.2 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

Natuurbeschermingswet 1998; Natura 2000

De Natuurbeschermingswet 1998 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn

beide zijn opgenomen in de Natura 2000-wetgeving, zijn de termen “Habitatrichtlijngebied” en “Vogelrichtlijngebied” komen te vervallen. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het Ministerie van Economische Zaken (via Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) of door de Provincie.

Natuurbeschermingswet 1998; Beschermde Natuurmonumenten

Beschermde Natuurmonumenten zijn gelegen buiten de Natura 2000-gebieden. Met de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 is het onderscheid tussen Staats- en Beschermde Natuurmonumenten opgeheven en gewijzigd in Beschermde Natuurmonumenten en zijn (delen van) Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden komen te vervallen. Het beschermingsregime voor Beschermde Natuurmonumenten betreft het verbod om zonder vergunning handelingen te verrichten die schadelijk kunnen zijn voor de te beschermen waarden van een natuurmonument, zoals natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis ervan. Ontwikkelingen zijn wel mogelijk als door het Ministerie of de Provincie een vergunning is verleend.

Nationaal natuurnetwerk; Ecologische hoofdstructuur

De Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden dat planten- en diersoorten in staat stelt zich door en tussen verschillende natuurgebieden te verplaatsen. Het netwerk moet voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat gebieden hun ecologische waarde verliezen. De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechterd.

Groenblauwe mantel

De Groenblauwe mantel vormt het gebied tussen het kerngebied groenblauw en het agrarisch gebied, alsook het stedelijk gebied. Het kerngebied groenblauw wordt ommanteld om kernen te versterken en te verbinden. De Groenblauwe mantel bestaat overwegend uit multifunctioneel landelijk gebied met grondgebonden landbouw. Binnen de Groenblauwe mantel zijn ook de zogenaamde beheersgebieden van de ecologische hoofdstructuur opgenomen. Het beleid binnen de Groenblauwe mantel is gericht op het behoud en vooral de ontwikkeling van natuur, watersysteem en landschap. Voor de natuur betekent dit vooral versterking van de leefgebieden voor plant- en diersoorten en de bevordering van de biodiversiteit buiten de EHS. Vanuit de watercomponent wordt vooral ingezet op het kwantitatief en kwalitatief herstel van kwelstromen, zoals het wijstverschijnsel op de Peelrandbreuk in Oost Brabant, in de beekdalen en op de overgangen van zand/veen naar klei in de zogenaamde Naad van Brabant. De Groenblauwe mantel geeft naast de ontwikkeling van een robuust en veerkrachtig water- en natuursysteem ook ruimte voor de ontwikkeling van gebruiksfuncties, zoals landbouw en recreatie, mits deze bijdragen aan de kwaliteiten van natuur, water en landschap: de “jaminsbenadering”. De Groenblauwe mantel biedt echter geen ruimte voor stedelijke ontwikkeling of de ontwikkeling van nieuwe (kapitaal)intensieve vormen van recreatie en landbouw.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het al dan niet voorkomen van planten- en diersoorten wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Indien van toepassing wordt in dit hoofdstuk tevens beoordeeld of de voorgenomen plannen een verstorend effect kunnen hebben op de betreffende (mogelijk) aanwezige beschermde soort.

5.1 Vogels

Broedvogels (beschermingscategorie 1 t/m 4)

Wegens het ontbreken van bebouwing op de onderzoekslocatie zijn nestmogelijkheden voor gebouwgebonden broedvogels als huismus en gierzwaluw uit te sluiten. In de bomen van de naastgelegen bosrand zijn geen nesten aangetroffen van vogels uit de beschermingscategorie 1 t/m 4. De bomen binnen de Peelsche Heide zijn tijdens het veldbezoek tevens gecontroleerd op jaarrond beschermde nesten van broedvogels als buizerd, havik, sperwer en ransuil; deze zijn niet aangetroffen.

De paardenweide waar het tracé een gedeelte van in beslag neemt kan wel deel uitmaken van het foerageergebied van de steenuil en/of kerkuil, die mogelijk op één van de boerenerven ten zuiden van de Beukenlaan een broedlocatie hebben. Aangezien de paardenweide verder behouden en bereikbaar blijft, zal het beperkte areaalverlies van de paardenweide, in combinatie met overige aanwezige foerageermogelijkheden in de directe omgeving van de betreffende boerenerven, niet leiden tot indirecte verstoring van de eventuele nestplaats van de steenuil of kerkuil.

Broedvogels (beschermingscategorie 5)

Broedvogels uit de beschermingscategorie 5 zijn voornamelijk hollenbroeders. Tijdens het veldbezoek zijn verschillende holtes waargenomen in de ten westen gelegen bosrand van de Peelsche Heide. Het gaat hier om holtes die in gebruik kunnen zijn door soorten als koolmees, pimpelmees, boomkluver, boomkruiper, grote bonte specht en spreeuw. Ondanks dat de betreffende holtebomen blijven behouden, is het niet uit te sluiten dat indien de weg in het broedseizoen wordt aangelegd, dit qua geluidsoverlast mogelijk een verstorend effect kan hebben op de aanwezige broedgevallen binnen enkele meters van het beoogde tracé.

Overige broedvogels

Op de akkergrond waar het tracé is beoogd kan in het voorjaar een grondbroeder als de kievit gaan broeden. Daarnaast kunnen in de jonge houtopstanden waarvan mogelijk de westelijke hoeken worden verwijderd "algemene" vogelsoorten als merel, heggenmus, winterkoning, roodborst en zwartkop broeden.

5.2 Vleermuizen

Volgens het cursusdictaat "Vleermuizen en Planologie" (Limpens *et al.*, 2010) is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, baardvleermuis, wintervleermuis, rosse vleermuis, franjestaart en meervleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie is geheel onbebouwd en er zijn geen (holte)bomen aanwezig binnen het beoogde tracé. Hierdoor kan worden uitgesloten dat er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn ter plaatse van het beoogde tracé.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Volgens de website van de visvereniging de Peelsche Heide verblijven vleermuizen in de restanten van een oude hangar binnen dit gebied. Daarnaast zijn er in met name enkele zomereiken en robinia's holtes aangetroffen die potentiële verblijfplaatsen vormen voor vleermuizen. Deze (potentiële) verblijfplaatsen binnen de Peelsche Heide ondervinden mede door de afstand tot het tracé, geen directe hinder van de voorgenomen plannen

Foeragerende vleermuizen

Onder andere de bosrand van de Peelsche Heide zal deel uitmaken van het foerageergebied vleermuizen als gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. Aangezien de foerageermogelijkheden behouden blijven, zal het doortrekken van de Noordlaan geen aantasting van het foerageergebied veroorzaken, mits er geen verlichting wordt gericht op de bosrand van de Peelsche Heide.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De bomen langs de Beukenlaan kunnen een dergelijke functie vervullen voor vleermuizen die verblijven in de bebouwing gelegen aan de Beukenlaan en die 's avonds gaan foerageren in de Peelsche Heide. De bomen langs de Beukenlaan blijven zover bekend behouden, waardoor vleermuizen in de omgeving de Peelsche Heide (veilig) kunnen blijven bereiken. Ook is hier van belang dat nieuwe verlichting, bijvoorbeeld bij de nieuwe kruising met de Noordlaan, niet op de bomen wordt gericht.

5.3 Overige zoogdieren

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt, in combinatie met de naastgelegen Peelsche Heide, geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren als konijn, egel, mol, haas, vos en ree. Binnen het tracé zijn, behalve enkele muizenholletjes van waarschijnlijk veldmuis en aardmuis, geen holen in de gronden aangetroffen. Wel zijn er diverse sporen aangetroffen van foeragerende of passerende dieren als ree en konijn.

Streng beschermde soorten

De bosrand ten westen van de onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de eekhoorn. De hoge bomen aan de rand van de onderzoekslocatie konden door het ontbreken van bladerdek goed worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten. Er zijn geen nesten van eekhoorns aangetroffen, zodat de aanwezigheid van een vaste- rust of verblijfplaats van eekhoorn direct langs het tracé kan worden uitgesloten.

De das komt volgens de verspreidingsgegevens voor in de omgeving van Odiliapeel. Daarnaast zijn in het noordelijke deel van de Peelsche Heide twee dassenburchten gelegen. Exacte locaties van burchten worden in het kader van de veiligheid voor de betreffende dassen vooralsnog niet aangegeven in rapporten die openbaar kunnen worden. De onderzoekslocatie zelf maakt deel uit van het foerageergebied van de das. Daarbij zijn tijdens het veldbezoek op en nabij de onderzoeklocatie diverse sporen van de das aangetroffen (zie figuur 15 t/m 17). Met het doortrekken van de Noordlaan zal, naast dat er areaal aan foerageergebied verloren gaat, de kans op verkeersslachtoffers ook toenemen. Daarnaast zal met name de aanlegfase ook een verstorend effect kunnen hebben op de dassen die zich in de nabijgelegen burchten bevinden.

Figuur 15. Dassenharen aan hek langs de westzijde van het tracé.

Figuur 16. Dassenprent op het tracé.

Figuur 17. Dassenwissel van de burcht richt het beoogde tracé.

Het voorkomen van andere streng beschermde grondgebonden zoogdieren, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON (Tijdschrift RAVON 51, 2013) is binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de levendbarende hagedis waargenomen.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie zelf is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig. De waarnemingen van de streng levendbarende hagedis, zouden betrekking kunnen hebben op de Peelsche Heide, maar gezien de geïsoleerde ligging van dit natuurontwikkelingsgebied ten opzichte van bos- en natuurgebieden in de omgeving hebben de waarnemingen naar verwachting betrekking op grotere natuurgebieden als de Maashorst. Daarbij zullen eventueel in de Peelsche Heide aanwezige reptielen geen nadelige effecten ervaren als gevolg van de plannen.

Amfibieën

Volgens gegevens van RAVON (Tijdschrift RAVON 51, 2013) zijn binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de volgende soorten waargenomen: rugstreeppad, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kamsalamander, kleine watersalamander, Alpenwatersalamander. De waarnemingen van de streng beschermde amfibieën rugstreeppad, kamsalamander en Alpenwatersalamander hebben waarschijnlijk betrekking op andere in de omgeving gelegen natuurgebieden dan de Peelsche Heide, aangezien de huidige waterpartij pas recentelijk is aangelegd en dit water in gebruik is als viswater met grote vissoorten als snoek, baars, karper en brasem.

In de afwateringsloten die loodrecht op het tracé staan, kunnen algemene soorten als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander zich voortplanten. Wanneer een deel van deze sloten wordt gedempt kan er met name in de voortplantingsperiode sprake zijn van verstoring ten aanzien van amfibieën. Daarnaast zullen dieren die zich hierin voortplanten, voornamelijk overwinteren in de Peelsche Heide. Met het doortrekken van de Noordlaan wordt de kans op verkeersslachtoffers dan ook verhoogd.

Vissen

In de eerder genoemde afwateringsloten op de zuidgrens van de onderzoekslocatie zouden algemene vissoorten kunnen bevatten de als drie- en tiendoornige stekelbaars. Bij eventuele dempingswerkzaamheden kunnen deze kleine vissoorten dan ook worden verstoord dan wel worden gedood.

5.5 Ongewervelden

Libellen

Er zijn slechts enkele libellensoorten die binnen de Flora- en faunawet een strenge bescherming genieten. Deze zijn voor wat betreft hun verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen, die veelal alleen in natuurgebieden zijn te vinden. Beschermde soorten zijn op de onderzoekslocatie niet te verwachten. De afwateringsloten kunnen wel dienen als voortplantingswater voor algemene soorten.

Dagvlinders

Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

Overige ongewervelden

De aanwezigheid van overige beschermde ongewervelde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoorn, is op de onderzoekslocatie uitgesloten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op en nabij de onderzoekslocatie aanwezig. Daarbij zijn geen waarnemingen van dergelijke ongewervelde soorten bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.6 Vaatplanten

De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is.

Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden en gezien het huidige agrarische gebruik van de betreffende gronden zijn beschermde vaatplanten op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

6 TOETSING AAN DE FLORA- EN FAUNAWET

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet optreden of kan er sprake zijn van negatieve gevolgen voor door de wetgever vanuit natuurwetgeving beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Flora- en faunawet en overige natuurwetgeving en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Flora- en faunawet op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen en ontheffingen.

6.1 Broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die in de stroken jonge houtopstand loodrecht op de oostzijde van het tracé kunnen broeden geldt dat, indien van toepassing het betreffende deel buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot hierin mogelijk broedende vogels. Artikel 11 van de Flora- en faunawet (Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden aangetast wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Flora- en faunawet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Met betrekking tot grondbroeders kan worden volstaan met een controle voor aanvang van de werkzaamheden, indien deze in het broedseizoen zullen plaatsvinden. Bij aanwezigheid van een broedgeval dient echter te worden gewacht met de werkzaamheden ter plaatse totdat de jongen zich uit zich zelf kunnen verplaatsen naar een veilige locatie. Eventuele vertragingen door dergelijke broedgevalen kunnen worden voorkomen door de grondwerkzaamheden waarbij het tracé ongeschikt wordt voor grondbroeders bij voorbaat uit te voeren buiten het broedseizoen.

6.2 Grondgebonden zoogdieren

Algemene zoogdieren

Binnen het tracé zijn alleen enkele muizenholletjes aangetroffen. Bij grondwerkzaamheden zullen deze verloren gaan, waarbij dieren kunnen worden verwond of gedood. Dit houdt een overtreding van artikel 9 en 11 van de Flora- en faunawet in. Voor algemene muizensoorten als de veldmuis en de aardmuis geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling van de Flora- en faunawet, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de algemene zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Aanwezige dieren moeten, zover mogelijk is, de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

Das

Het doortrekken van de Noordlaan richting de N264, zal ten aanzien van de das een verstorend effect hebben. Naast dat hun foerageergebied wordt doorsneden en voor een klein deel verloren gaat, kunnen werkzaamheden ten behoeve van de aanleg van het tracé verstorend werken, met name in de zoogtijd, ten aanzien van de dassen die zich in de nabijgelegen burchten bevinden. In samenwerking met Stichting Das&Boom en in overleg met provincie en defensie, is de gemeente voornemens maatregelen te treffen om verstoring ten aanzien van de das zoveel mogelijk te minimaliseren. Qua maatregelen is men voornemens om onder andere enkele dassentunnels onder het tracé en onder de N264 aan te leggen, komen er dassenrasters langs de verlengde Noordlaan en langs de N264 en zal

het leefgebied van de das waar mogelijk versterkt. Daarnaast zal er ten aanzien van de aanlegfase rekening worden gehouden met de meest gevoelige periodes van de das. Door het toepassen van dergelijke maatregelen in samenwerking met Stichting Das&Boom zullen negatieve effecten ten aanzien van de das worden voorkomen. Ten aanzien van de uitvoering van de realisatie van de verlengde Noordlaan en bijkomende werkzaamheden binnen het huidige leefgebied van de das, dient echter wel een ontheffing te worden aangevraagd bij de Rijksdienst van Ondernemend Nederland (RVO, onderdeel van het Ministerie van Economische Zaken. Ter onderbouwing van de ontheffing dient er een projectplan te worden opgesteld waar onder andere alle maatregelen in staan vermeld.

6.3 Amfibieën

Indien er kleine delen van de afwateringsloten ten westen van het beoogde tracé moeten worden gedempt, kan er verstoring optreden ten aanzien van algemene amfibieën als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Door eventuele dempingswerkzaamheden kunnen dieren gewond raken of worden gedood (artikel 9 Flora- en faunawet). Voor de genoemde algemene soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen eveneens een vrijstelling van de Flora- en faunawet, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de algemene zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Met betrekking tot het eventueel dempen van een gedeelte van de afwateringssloot heeft het de voorkeur om dit uit te voeren buiten de voortplantingsperiode.

Door het plaatsen van dassenraster met aan de onderzijde amfibieënscherm en door het aanleggen van dassentunnels, zullen tevens de aantallen verkeersslachtoffers van amfibieën eveneens worden geminimaliseerd.

6.4 Vissen

Voor algemene vissoorten als drie- en tiendoormige stekelbaars geldt wederom een vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling. In het kader van de algemene zorgplicht wordt wel geadviseerd om demping te laten plaatsvinden in de maand september of oktober om schadelijke effecten te minimaliseren. Daarnaast wordt geadviseerd om aanwezige vissen weg te vangen en/of weg te leiden uit het eventueel te dempen gedeelte van de afwateringsloten.

6.5 Overige soort(groep)en

Overtredingen van de Flora- en faunawet ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 GEBIEDSBESCHERMING

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

7.1 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, de Deurnsche Peel, bevindt zich op circa 18 kilometer afstand ten zuidoosten van de onderzoekslocatie. De onderzoekslocatie is niet gelegen in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Beschermd Natuurmonument.

Ecologische Hoofdstructuur

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) of de provinciale Groenblauwe mantel. De Peelsche Heide direct ten westen van het beoogde tracé maakt wel deel uit van de EHS. Ook de houtopstanden binnen het terrein van vliegbasis Volkel maken deel uit van de EHS. In figuur 18 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van de EHS (lichtgroene vlakken) weergegeven.

Figuur 18. Ligging onderzoekslocatie (rood) ten opzichte van de EHS (lichtgroen).

7.2 Toetsing aan nationale en provinciale gebiedsbescherming

Natura 2000

De onderzoekslocatie ligt niet in de directe nabijheid van een Natura-2000 gebied. Externe werking op beschermde Natura 2000-gebieden, is gelet op de afstand tot de onderzoekslocatie en de aard van de ingreep niet aan de orde. Vervolgonderzoek in het kader van de Natuurbeschermingswet wordt niet noodzakelijk geacht.

Ecologische Hoofdstructuur

Initiatiefnemers van ingrepen binnen de invloedssfeer van de EHS dienen de effecten van de ingreep op kernkwaliteiten en omgevingscondities te onderzoeken. De onderzoekslocatie grenst aan de Peelsche Heide, een gebied dat behoort tot de Ecologische Hoofdstructuur. Mogelijk zullen door de komst van de verlengde Noordlaan de omgevingscondities op de Peelsche Heide ten opzichte van de huidige situatie veranderen. Het aspect rust en stilte, onderdeel van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS, zal gezien de korte afstand tot het betreffende gebied mogelijk lichtelijk worden aangetast door een toename aan verkeersgeluid. Geadviseerd wordt om bij de provincie na te vragen in hoeverre een EHS effecten analyse noodzakelijk wordt geacht en of de voorgenomen maatregelen en inrichting voldoende zijn om de wezenlijke waarden en kenmerken van de Peelsche Heide te behouden.

Groenblauwe mantel

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de Groenblauwe mantel van de provincie Noord-Brabant. Voor de Groenblauwe mantel geldt geen externe werking. Aantasting van de Groenblauwe mantel is dan ook niet aan de orde.

8 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van de gemeente Uden, via SPA ingenieurs, een quickscan flora en fauna uitgevoerd ten behoeve van het doortrekken van de Noordlaan te Odiliapeel in de gemeente Uden.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben en die mogelijk verstoring kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De initiatiefnemer is voornemens om een nieuwe verharde verbindingsweg te realiseren in het verlengde van de bestaande Noordlaan tot aan de N264. Ten behoeve van de plannen zal het deel van het bouwland waar het toekomstig wegtracé is gelegen, worden verhard. Daarnaast zal in de directe omgeving van het nieuwe tracé, maar buiten het plangebied, een gedeelte van de paardenweide verdwijnen door uitbreiding van het bedrijfsterrein van Peka Proef. Verder is het mogelijk dat een enkele meter van de jonge houtopstand die zich loodrecht aan de oostzijde van het tracé bevindt, wordt verwijderd. Ditzelfde geldt voor de aanwezige afwateringssloten. De bomen en struiken van de bosrand van de Peelsche Heide, aan de westzijde van het tracé, blijven behouden.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel V. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningtrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Flora- en faunawet voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel V. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor beschermde soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren of controle op aanwezigheid broedgeval vooraf aan de werkzaamheden
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	nee	nee	-
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	nee	-
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	mits er geen verlichting op bomen wordt gericht
	vliegroutes	ja	nee	nee	nee	
Grondgebonden zoogdieren	licht beschermd	ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor algemene zorgplicht
	streng beschermd	ja	ja	nee	ja	in samenwerking met Stichting Das&Boom zullen mitigerende maatregelen worden vastgesteld ten aanzien van de das, het hieruit volgende projectplan wordt middels een ontheffingsaanvraag ingediend bij RVO
Amfibieën		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten bij eventueel dempen van deel van afwateringssloot
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		ja	ja	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten bij eventueel dempen van deel van afwateringssloot
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-

Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000	op ±18 km	nee	nee	nee	-
EHS	aan-grenzend	mogelijk	mogelijk	mogelijk	overleg met provincie
Groenblauwe mantel	nee	nee	nee	nee	-

Conclusie

Gelet op de gevonden en te verwachten ecologische waarden en de beoogde planontwikkeling is de verwachting dat de wijziging van het bestemmingsplan uitvoerbaar is, mits er voldoende maatregelen voor de das kunnen worden ingepast, op basis van deze maatregelen (verwerkt in een projectplan) een ontheffing wordt verleend door RVO en de provincie Noord-Brabant geen bezwaren ziet ten aanzien van de EHS (Peelsche Heide).

Bij de aanleg van de weg dient tevens het bepaalde in de Flora- en faunawet in acht te worden genomen. Hierbij dient naast de das rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verder is te allen tijde de algemene zorgplicht van kracht.

Aanbeveling

Ondanks dat er geen sprake zal zijn van een essentiële afname van potentieel foerageergebied voor een soort als de steenuil en kerkuil, kan door het doortrekken van de Noordlaan de kans op verkeersslachtoffers echter wel worden verhoogd. Met name uilen en roofvogels die vanuit de bosrand van de Peelsche Heide richting de paardenweide vliegen lopen in theorie een verhoogd risico om verkeersslachtoffer te worden.

Door maatregelen te treffen, zoals het instellen van een lage maximale snelheid en/of het aanplanten van opgaande beplanting aan de oostzijde van het toekomstige tracé, zal de kans op verkeersslachtoffers wordt verkleind. Door een lagere snelheidslimiet hebben vogels meer tijd om voor het verkeer langs te vliegen en hebben verkeersdeelnemers meer tijd om op overvliegende vogels te anticiperen zonder dat hierdoor de verkeersveiligheid in het geding komt. Door opgaande beplanting van minimaal 4 meter hoogte aan te planten aan weerszijden van het tracé zullen vogels eerder geneigd zijn om op voldoende hoogte het tracé te passeren.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Literatuur

- Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling & I. van Lente 2011. Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2010. Platte schijfhoorn *Anisus vorticulus*. Stichting ANEMOON, Bennebroek.
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay & I. Wynhoff 2006. De dagvlinders van Nederland: verspreiding en bescherming. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / KNNV Uitgeverij, Utrecht / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Bouwman, J.H, V.J. Kalkman, G. Abbingh, E.P. de Boer, R.P.G. Geraerds, D. Groenendijk, R. Ketelaar, R. Manger & T. Termaat 2008. Een actualisatie van de verspreiding van de Nederlandse libellen. *Brachytron* 11(2): 103-198.
- CBS, PBL & Wageningen UR 2012. Planten van de Habitatrichtlijn, 2007-2011 (indicator 1086, versie 04, 6 juli 2012). www.compendiumvoorleefomgeving.nl. CBS, Den Haag / Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag/Bilthoven / Wageningen UR, Wageningen.
- Coördinatiepunt Landschapsbeheer 2015. Jaarverslag 2014 Vrijwillige bescherming steenuil en kerkuil in Noord-Brabant. Stichting Het Noordbrabants Landschap, Haaren
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (red.) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- van Delft, J., A. de Bruin & P. Frigge 2014. Waarnemingenoverzicht 2013. Bijlage bij RAVON 55 Jaargang 16 (4).
- van Delft, J.J.C.W. & W. Schuitema 2005. Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant. Stichting RAVON, Nijmegen.
- Dietz C., O. von Helvesen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- van Harxen, R. & P. Stroeken 2011. De Steenuil. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- van Heusden, W.R.M. & S.J. Vreugdenhil 2008. Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied, Den Haag.
- Huijbregts, H. 2003. Beschermde kevers in Nederland (Coleoptera). Nederlandse Faunistische Mededelingen 19: 1-34.
- Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée 2008. Europese natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Limpens, H.J.G.A., K. Mostert & W. Bongers (red.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij 1990. Handleiding voor de bescherming van bedreigde muurplanten. Ministerie van LNV, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 2005. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! De Flora- en faunawet in de praktijk; informatie over vrijstellingen, ontheffingen en gedragscodes. Ministerie van LNV, Den Haag.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Odé, B., Beringen, R. & van der Slikke, W. 2009. Rapportage Bedreigde Soorten Project 2009. Flo-ron, Leiden.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Das Meles meles, versie 2.0 december 2014.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Twisk, P. & H. Limpens 2006. Een thuis voor de vleermuis. Beschermingsplan voor vleermuizen in Noord-Brabant. Zoogdiervereniging VZZ, Arnhem.

Websites

www.anemoon.org (soortgegevens ongewervelden)
www.brabant.nl (EHS en beschermde gebieden in Noord-Brabant)
www.dassenwerkgroepbrabant.nl (gegevens das in Noord-Brabant)
www.eis-nederland.nl (soortgegevens ongewervelden)
www.floron.nl (soortgegevens planten)
www.ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
www.mijn.rvo.nl (nationale natuurwetgeving en soortenstandaards)
www.sovon.nl (soortgegevens vogels)
www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/ (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten)
www.verspreidingsatlas.nl/planten (verspreidingsgegevens planten)
www.vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
www.zoogdiervereniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

Verklarende woordenlijst

Projectplan

Een projectplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het projectplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kunnen lopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Flora- en faunawet is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Flora- en faunawet een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Flora- en faunawet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Flora- en faunawet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

Econsultancy is een onafhankelijk adviesbureau. Wij bieden realistisch advies en concrete oplossingen voor milieuvraagstukken en willen daarmee een bijdrage leveren aan een duurzaam en verantwoord gebruik van onze leefomgeving.

Diensten

Wij kunnen u van dienst zijn met een uitgebreid scala aan onderzoeken op het gebied van bodem, waterbodem, water, archeologie, ecologie en milieu. Op www.econsultancy.nl vindt u uitgebreide informatie over de verschillende onderzoeken.

Werkwijze

Inzet en professionele betrokkenheid kenmerkt onze diensten. De verantwoordelijke projectleider is het eenduidige aanspreekpunt voor de klant en draagt zorg voor alle aspecten van het project: kwaliteit, tijd, geld, communicatie en organisatie. De kernwaarden deskundig, vertrouwd, betrokken, flexibel, zorgvuldig en vernieuwend zijn een belangrijke leidraad in ons handelen.

Kennis

Het deskundig begeleiden van onze opdrachtgevers vraagt om betrokkenheid bij en kennis van de bedoelingen van de opdrachtgever. Het vereist ook gedegen en actuele vakinhoudelijke kennis. Alle beschikbare kennis wordt snel en effectief ingezet. De medewerkers vormen ons belangrijkste kapitaal. Persoonlijke en inhoudelijke ontwikkeling staat centraal want het werk vraagt steeds om nieuwe kennis en nieuwe verantwoordelijkheden.

Creativiteit

Onze medewerkers zijn in staat om buiten de geijkte kaders een oplossing te zoeken met in achtneming van de geldende wet- en regelgeving. Oplossingen die bedoeld zijn om snel en efficiënt het doel van de opdrachtgever te bereiken.

Kwaliteit

Er wordt continue gestreefd naar het verhogen van de professionaliteit van de dienstverlening. Het leveren van diensten wordt intern op een dusdanige wijze georganiseerd dat het gevraagde resultaat daadwerkelijk op een zo effectief en efficiënt mogelijke wijze wordt voortgebracht. Hierbij staat de klanttevredenheid centraal. Het kwaliteitssysteem van Econsultancy voldoet aan de NEN-EN-ISO 9001: 2008. Tevens is Econsultancy gecertificeerd voor diverse protocollen en beoordelingsrichtlijnen.

Opdrachtgevers

Econsultancy heeft sinds haar oprichting in 1996 al meer dan tienduizend projecten uitgevoerd. Projecten in opdracht van particulier tot de Rijksoverheid, van het bedrijfsleven tot non-profit organisaties. De projecten kennen een grote diversiteit en hebben in sommige gevallen uitsluitend een onderzoekend karakter en zijn in andere gevallen meer adviserend. Steeds vaker wordt onderzoek binnen meerdere disciplines door onze opdrachtgevers verlangd. Onze medewerkers zijn in staat dit voor de opdrachtgever te coördineren en zelf (deel)onderzoeken uit te voeren. Ter illustratie van de veelvoud en veelzijdigheid van de projecten in de werkvelden bodem, waterbodem, ecologie, archeologie, water en milieu kunnen uitgebreide referentielijsten worden verschaft.

Vestiging Limburg

Rijksweg Noord 39
6071 KS Swalmen
Tel. 0475 - 504961
Swalmen@econsultancy.nl

Vestiging Gelderland

Fabriekstraat 19c
7005 AP Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Doetinchem@econsultancy.nl

Vestiging Brabant

Rapenstraat 2
5831 GJ Boxmeer
Tel. 0485 - 581818
Boxmeer@econsultancy.nl

E-MAIL
info@
econsultancy.nl
INTERNET
econsultancy.nl

